

29. november 2023

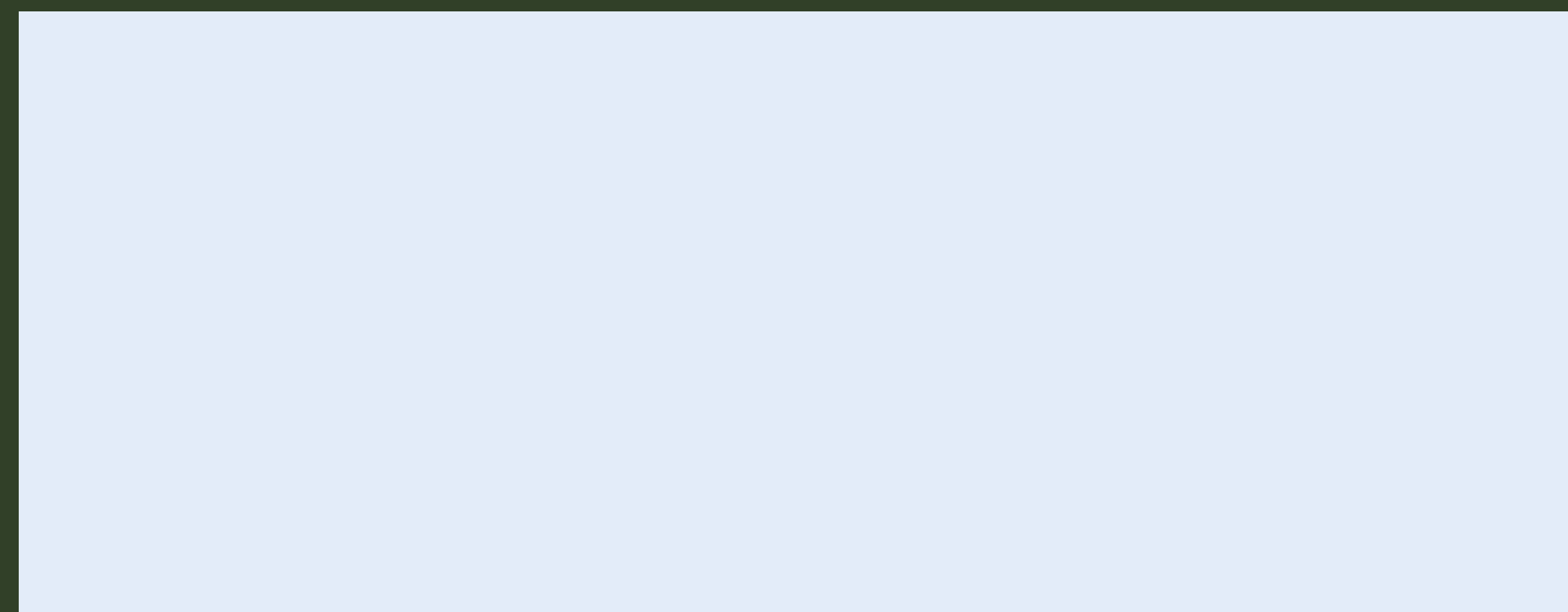
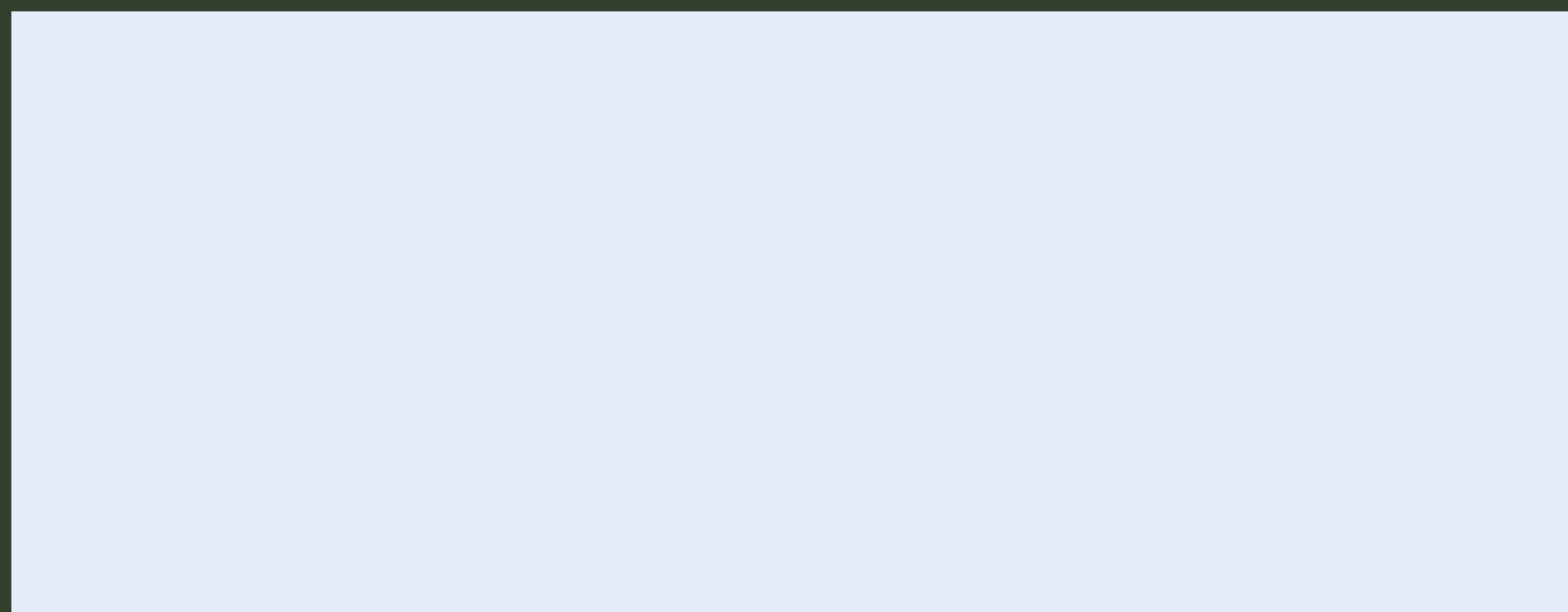
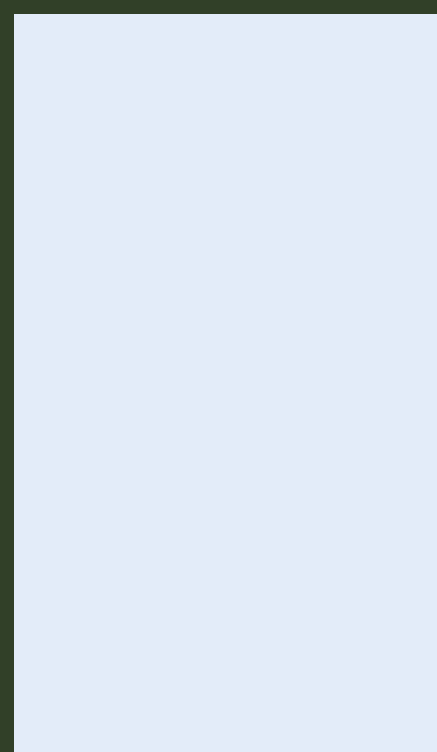
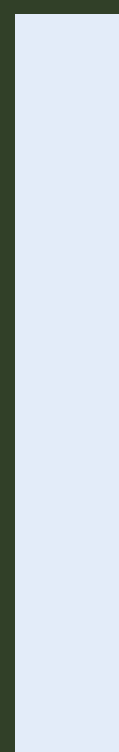
Arkivverket

Elisabeth Harlem Eide

Oslo Kongressenter

Ordene som kan redde fortiden for fremtiden

Arbeidet med ny arkivforskrift

På vei mot nytt arkivregelverk. Bakgrunn

Arkivlovutvalgets utredning NOU 2019: 9

Kultur- og likestillingsdepartementets høring
5. oktober 2021 - Forslag til ny arkivlov

Arkivverket har fått i oppdrag å utarbeide forskrift til ny arkivlov (KUD, supplerende tildelingsbrev nr. 4-2022)

Ny forskrift

- Mye av reguleringen om arkiver skal fastsettes i forskrift til arkivloven
- En forskrift gir som regel utfyllende bestemmelser om en lov – enten om hele loven eller om en bestemt paragraf

FAKTA

I dag er det to forskrifter til arkivloven

- Forskrift om offentlige arkiver
- Forskrift om utfyllende tekniske og arkivfaglige bestemmelser om behandling av offentlige arkiver (riksarkivarens forskrift)

Hva er nytt i departementets
høringsforslag til ny arkivlov?

Nytt i høringsforslaget (1)

- Arkivverket skifter navn til Nasjonalarkivet
- Loven (kapittel 2) skal gjelde for flere enn i dag
 - Reglene skal gjelde for staten, kommunene og fylkeskommunene (som i dag)
 - Reglene skal også gjelde for private virksomheter, når de fatter enkeltvedtak eller vedtar en forskrift (nytt)
 - Private virksomheter som løser arkivdepotoppgaver på vegne av en kommune eller fylkeskommune vil også være omfattet (nytt)
 - Private virksomheter som det offentlige har bestemmende innflytelse over, kan omfattes helt eller delvis av lovens kapittel 2 (nytt). Kan fastsettes i forskrift.
 - Gjelder ikke private virksomheter som hovedsakelig driver næring i direkte konkurranse med andre private virksomheter og på samme vilkår.

Private virksomheter har ikke arkivplikt når de utfører lovpålagte oppgaver på vegne av det offentlige.

For at disse skal bli omfattet av arkivloven, må det fremgå av særlovgivning, dvs. andre lover.

Nytt i høringsforslaget (2)

- Adgang for offentlige organer til å inngå avtale om hvem av dem som skal ha ansvaret for at informasjonen som blir dannet i et felles system, blir håndtert i samsvar med loven
- Hjemmel til å gi forskrift om at statlige organer skal ha plikt til å avlevere arkiver digitalt
- Hjemmel til å gi forskrift om lagring av digitale arkiver innenfor EØS-området
- Flere sanksjonsmuligheter
 - Nasjonalarkivet kan pålegge tvangsmulkt for særlig alvorlig brudd på loven
 - Grovt uaktsomme brudd på loven kan straffes (ikke bare fortsettlige lovbrudd)

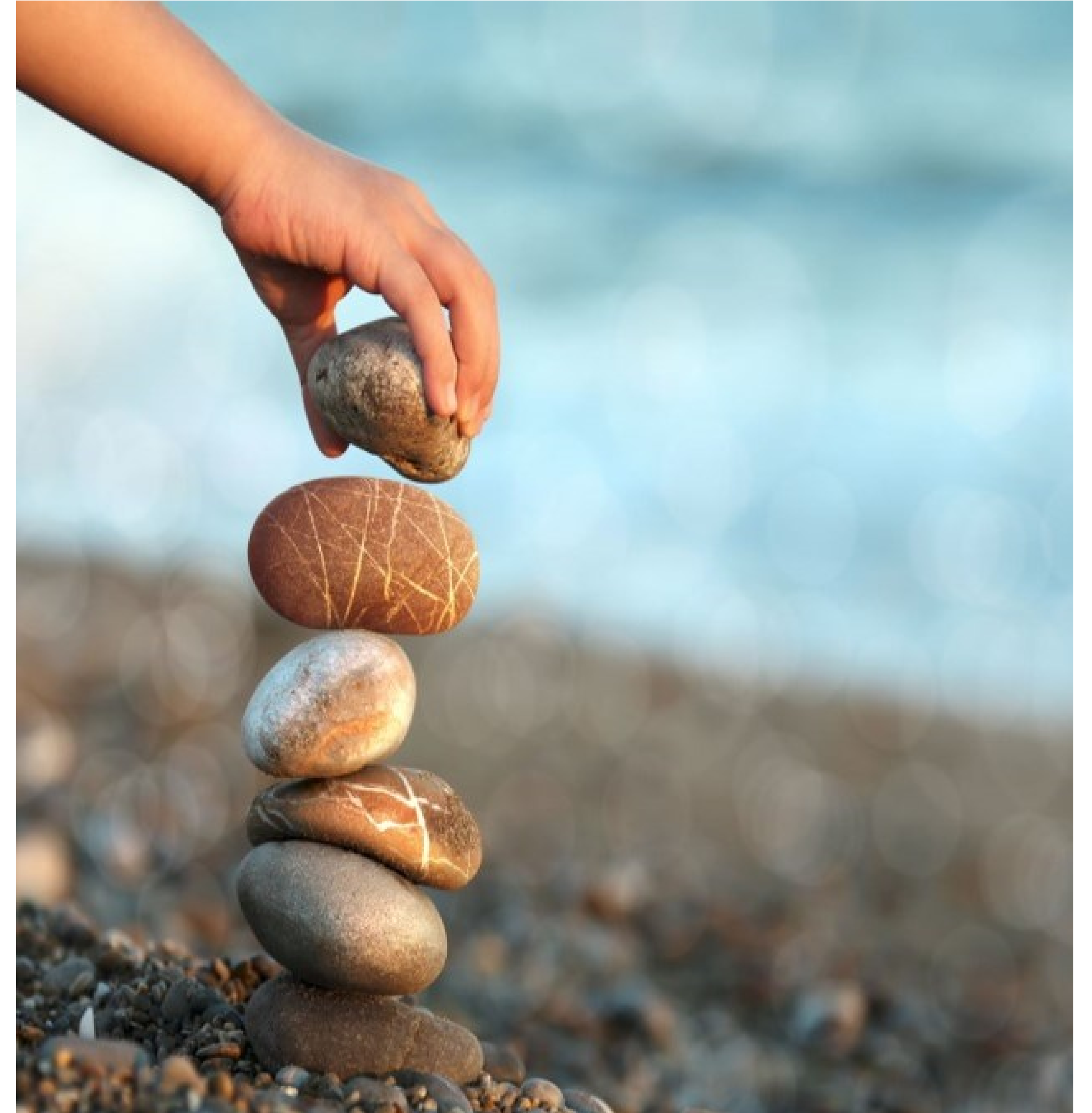
Hva skal reguleres i forskrift
til ny arkivlov?

Hva det kan gis
forskriftsregler om

- Virkeområdet for reglene om offentlige organer
- Hvordan offentlige organer skal sikre, ordne og forvalte arkivene sine (arkivplikten)
- Om arkivplanen og hva den skal inneholde
- Arkivpliktig informasjon som blir dannet i et felles system
- Bevaring for ettertiden og kassasjon av arkiver
- Avlevering av arkiv til langtidsbevaring
- Tilgjengeliggjøring av arkiver som er avlevert til bevaring for ettertiden
- Krav til behandling av personopplysninger og destruksjon av personopplysninger i arkiv i særlige tilfeller

Foto: Stockbilder

Hvordan Arkivverket jobber med forslaget til ny forskrift

Bred involvering

Flere fagpersoner

- Over 30 personer i Arkivverket er involvert i forskriftsarbeidet
- Arbeidsgrupper
- Én gruppe har ansvaret for å skrive høringsnotatet

Involvering av eksterne aktører

FAKTA

Samarbeid

Klart språk i regelverket

Språket i forslaget til ny arkivlov

FAKTA

Skal en lov eller forskrift virke etter sin hensikt, må den bli forstått av dem den angår (*Språkrådet*)

- Lovforslaget inneholder ikke definisjoner av sentrale ord og uttrykk.
- Det er til dels inkonsekvent ordbruk i lovforslaget (5. okt. 2021). Forslaget inneholder ulike ord om det samme.

Eksempler på ord som ikke er definert i lovforslaget

arkiv

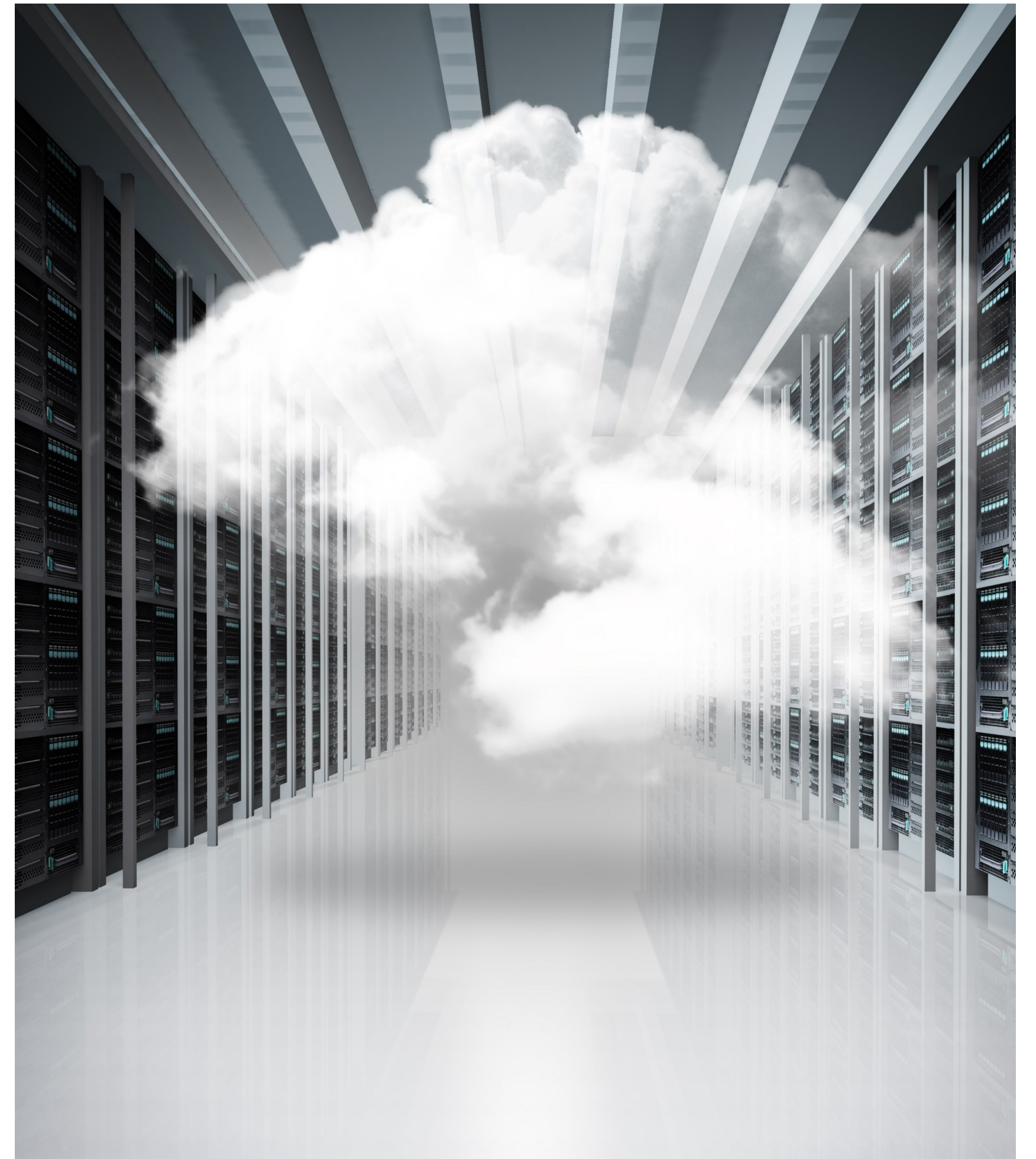
dokument

arkivdepot

arkivskapar

arkivskapande organ

informasjonssystem

«arkivere»

Et brukervennlig regelverk

- Det skal være så enkelt som mulig å finne frem til hvilke regler som gjelder.
- Ordene i regelverket bør være i samsvar allmennspråket, med mindre det er grunn til å bruke faguttrykk.
- Ordbruken bør være konsekvent: Samme ord bør brukes om det samme.
- Dobbeltreguleringer bør unngås.
- Den innholdsmessige oppbygningen av forskriften bør være systematisk, klar og oversiktlig.

FAKTA

Arkivverket har inngått et samarbeid med Språkrådet om språkfaglig hjelp i forbindelse med arbeidet med forskrift til ny arkivlov

Digitaliseringsvennlig regelverk

Det bør ikke være nødvendig å endre loven eller forskriften i samme takt som teknologien.

På områder med høy teknologisk utvikling er det ikke nødvendigvis hensiktsmessig å lage detaljerte regler om bruken av teknologien i forskrift, men heller forskriftsfeste overordnede mål og krav.

Arkivverket skal vurdere om forskriften til ny arkivlov bør ha flere overordnede mål og krav (kalt funksjonsbaserte regler), og færre detaljerte, tekniske krav.

FAKTA

Et digitaliseringsvennlig regelverk er tilpasset fremveksten av nye typer teknologi

Hva skjer fremover i arbeidet med ny lov og forskrift?

Veien videre

Departementet jobber nå med en lovproposisjon om forslag til ny arkivlov.

Arkivverket utarbeider forslag til forskrift til ny arkivlov. Forslaget skal godkjennes og fastsettes av departementet.

Lovproposisjonen legges frem for Stortinget våren 2024.

Forslag til ny forskrift skal sendes på offentlig høring våren 2024

Ny arkivlov og ny forskrift til loven skal etter planen tre i kraft samtidig 1. januar 2025.

Takk for oppmerksomheten!

